

راز سرنوشت

شرح حالی از اصحاب امام باقر و امام صادق علیهما السلام

تألیف: علی فاضل بیدجی

ویرایش: ابراهیم بیگدلی

سرشناسه : فاضلی هیدجی، علی، ۱۳۴۹.
 عنوان و نام پدیدآور : راز سرنوشت : شرح حالی از اصحاب امام باقر و امام صادق علیهما السلام
 / تالیف علی فاضلی هیدجی ؛ ویرایش ابراهیم بیگدلی.
 مشخصات نشر : قم؛ فقه، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری : ۶۸۰ ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۹-۴۲۰-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 موضوع : محمدبن علی (ع)، امام پنجم، ۵۷ - ۱۱۴ ق. -- اصحاب
 موضوع : جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۳ - ۱۴۸ ق. -- اصحاب
 شناسه افزوده : بیگدلی، ابراهیم، ویراستار
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ۲۲ ف/۳۵ BP۴۴
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۵۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۳۰۱۱۲۰

ناشر : انتشارات فقه
 نام کتاب : راز سرنوشت / شرح حالی از اصحاب امام باقر و امام صادق علیهما السلام
 مؤلف : علی فاضلی هیدجی
 نوبت چاپ : اول / ۱۳۹۷
 تیراژ : ۲۰۰۰ نسخه
 شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۴۹۹ - ۴۲۰ - ۳

قم - انتشارات فقه خیابان سمیه نبش کوچه ۴۳ پلاک ۱۸۹
 تلفن تماس: ۳۷۸۳۱۵۱۵ (۰۲۵) موبایل: ۹۸۹۱۹۲۵۲۹۴۸۴ +۹۸

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطاهرين

دوران امامت امام باقر و امام صادق علیهما السلام که از سال ۹۵ هجق تا ۱۴۸ هجق ادامه داشت، از نظر فرهنگی و سیاسی و اجتماعی، یکی از بحرانی‌ترین دوران‌های پس از اسلام بود که شایسته است مورد مطالعه قرار گیرد. بسیاری از مکاتب فکری - کلامی و فقهی - در این دوره شکل گرفت که تا امروز نیز ادامه دارد. انتقال قدرت از امویان به عباسیان و برپایی چندین قیام کوچک و بزرگ، موجب پدید آمدن ده‌ها مسأله شد و مسلمانان به دلیل فاصله زمانی با عهد نبوی و سیطره تفکر اموی، مبتلا به ده‌ها تحریف در سنن اجتماعی شدند. مطالعه آن دوران و توجه به نظر دو امام معصوم علیهما السلام در باره مسائل پیرامون - که از فعل و تقریر و سخن و سکوت آن‌ها به دست می‌آید - می‌تواند راه‌گشای ما در مسائل پیچیده امروز باشد.

با شناختی که مسلمانان آن دوره از امامان شیعه داشتند، گروه زیادی از طالبان علم، پیرامون این دو امام بزرگوار گرد آمدند و حدیث آموختند و در مسائل گوناگون، به ایشان مراجعه کردند: برخی با این دیدگاه که آن دو امام را عالمان ربانی و ناقلان حدیث نبوی به شمار می‌آوردند؛ و گروهی که ایشان را امام معصوم و خلیفه پیامبر صلی الله علیه و آله می‌دانستند؛ و نیز بردگان و موالی که در مکتب دو امام، به درجات بالای علمی و اجتماعی رسیدند. در این میان، افرادی به حد کاملی از علم و عمل دست یافتند و امین امامان در تبلیغ وحی الهی شدند و با تلاش‌های صادقانه خود - که واقع‌بینانه و به دور از هر گونه تعصب و

خودخواهی بود - مسیر ترسیم شده از سوی امامان را پذیرفتند و در این راه، خون دل‌ها خوردند و در بنیان نهادن تشیع اصیل گام برداشتند؛ و گروه دیگر نیز با بداخلاقی‌ها و خودخواهی‌ها، انواع تندرویی‌ها و کندروی‌ها، انواع تحریف‌ها و فهم‌های ناقص یا معیوب، خود را در کنار ائمه علیهم السلام مطرح کردند و با فرهنگ آسمانی آن‌ها به رقابت پرداختند.

با توجه به این نکات بود که مسئولان محترم رادیو معارف، بررسی و تحلیل زندگی اصحاب معصومین علیهم السلام را ضروری دانستند و در برنامه‌ای با نام «راز سرنوشت»، این کار بزرگ و ارزشمند را آغاز کردند. هدف این برنامه، نه تکرار تاریخ بود و نه نگاه شخصی به زندگی اصحاب بلکه هدف این بود که با تحلیل جزئیات تاریخ، به راز سرنوشت نیک و بد آن‌ها پی ببریم و با توجه به حضور معصومین علیهم السلام در این حوادث، قوانین تغییرناپذیر سرنوشت را استخراج کنیم. این برنامه از اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله شروع شد و به ترتیب تاریخی، با اصحاب ائمه علیهم السلام ادامه یافت.

روال برنامه این بود که ابتدا به شخصیت‌شناسی و اعتبار حدیثی اصحاب و سپس تحلیل نکات برجسته زندگی آنان پرداخته شود. به همان دلایل پیش‌گفته، به زندگی پادشاهان و عالمان معاصر ائمه علیهم السلام نیز پرداخته شد. مبنای برنامه، استفاده از کتاب‌های رجال و تاریخ‌های مستند بود. در ترجمه احادیث و عبارت‌های تاریخی نیز ترجمه آزاد مد نظر قرار گرفت. وقتی تصمیم به نشر مکتوب زندگی اصحاب امام باقر و امام صادق علیهما السلام گرفته شد، همه مطالب پیاده گردید و بازنویسی شد.

این کار به همت تنی چند از دوستان سامان یافت که لازم است از آنان تشکر کنم: مدیران محترم رادیو معارف و جناب آقای اکبر طالبی‌نیا که تهیه کننده پرباش این برنامه در رادیو معارف بود؛ و همچنین دوست ارجمند جناب آقای ابراهیم بیگدلی که با اطلاعات و ویرایش زیبای خود، بر غنای متن افزود؛ و نیز دوست ارجمند جناب آقای سید امیر موسوی میامه‌ای که با پیگیری و ارائه نظرات، بانی تکمیل و نشر این اثر گردید. این اثر را به روح پدرم که زندگی علمی و عملی خود را به ایشان مدیون هستم اهدا می‌کنم.

تیر ماه ۱۳۹۷

علی فاضلی هیدجی

فهرست الفبائی اسامی

۱۳.....	امام باقر علیه السلام
۲۷.....	امام صادق علیه السلام
۱۴۹.....	آبان بن تغلب
۵۳۶.....	ابراهیم بن سعد
۲۱۸.....	ابراهیم بن نعیم
۵۶۸.....	ابن ابی العوجاء
۵۸۰.....	ابن ابی لیلی
۵۱۸.....	ابو حنیفه
۵۹۷.....	ابوالخطاب
۶۹.....	ابوبصیر
۱۸۴.....	ابوعبیده خذّاء
۶۴۱.....	ابومسلم خراسانی
۵۴۰.....	ابویوسف قاضی
۲۷۱.....	اسحاق بن بشر
۲۲۶.....	اسحاق بن عمار
۲۹۷.....	اسماعیل بن جابر جعفی
۴۱۱.....	اسماعیل بن جعفر علیه السلام
۴۷۶.....	اسماعیل سکونی
۴۵۴.....	ام خالد

۴۵۷		امّ داود بربریه
۴۵۶		امّ سعید احمسیه
۴۵۷		امّ سلمه
۵۶		برید بن معاویه
۳۱۰		بکیر بن اعین
۴۰۳		بہلول
۳۶۹		ثویر بن ابی فاخته
۲۹۰		جابر بن حیان
۱۳۴		جابر بن یزید جعفی
۷۹		جمیل بن زنج
۳۸۴		حارث بن مغیرہ
۱۵۶		حریز بن عبداللہ
۴۶۱		حفص بن غاث
۵۰۹		حکم بن عتیبہ
۱۱۱		حمّاد بن عیسی
۱۷۲		حُمران بن أعین
۱۷۹		داود بن کثیر رقی
۴۳		زرارہ بن اعین
۱۴۱		زید شحّام
۵۷۴		سالم بن ابی حفصہ
۳۹۰		سعد الاسکاف
۴۵۵		سعیدہ
۶۲۵		سفّاح عبّاسی
۵۲۷		سفیان ثوری
۳۴۹		سلیمان بن خالد
۱۶۵		سلیمان بن مہران اعمش
۳۷۵		سید حمیری
۱۹۰		شعیب عقرقوفی
۳۹۷		صفوان بن مُہران
۵۶۲		عباد بن کثیر

۲۶۰.....	عبدالرحمن بن سیابه.....
۱۹۵.....	عبدالله بن ابی یغفور.....
۱۰۶.....	عبدالله بن بُکیر.....
۲۰۸.....	عبدالله بن سنان.....
۸۵.....	عبدالله بن مسکان.....
۲۳۱.....	عبدالله نجاشی.....
۴۸۹.....	عبدالملک بن جریح.....
۴۹۷.....	عِکْرَمَة.....
۲۳۷.....	عمّار ساباطی.....
۲۴۳.....	عمر بن حنظله.....
۶۱۱.....	عمر بن عبدالعزیز.....
۴۲۱.....	عمر بن علی علیه السلام.....
۳۳۷.....	عمر بن یزید.....
۲۴۹.....	عمران بن عبدالله اشعری.....
۴۵۴.....	فاطمیات (فاطمه‌ها).....
۵۱۴.....	فرزندان ابوموسی اشعری.....
۴۲۵.....	فرزندان زید.....
۴۶۶.....	فضیل بن عیاض.....
۱۰۰.....	فضیل بن یسار.....
۲۵۵.....	فیض بن مختار.....
۳۸۲.....	قتیبه بن محمد.....
۴۵۸.....	قنوا.....
۳۵۵.....	کلب بن معاویه.....
۳۶۱.....	کُمَیْت اسدی.....
۵۴۵.....	مالک بن انس.....
۴۸۲.....	محمد بن اسحاق.....
۲۶۵.....	محمد بن زید شحّام.....
۲۶۸.....	محمد بن عبدالله طیار.....
۶۲.....	محمد بن مسلم ثقفی.....
۵۰۴.....	محمد بن منکدر.....

۲۷۳		مسمع بن عبدالملک
۳۱۵		معاذ بن کثیر کسائی
۴۳۷		معتب و مصادف
۹۳		معروف بن خربوذ
۴۴۳		معلی بن خنیس
۵۱۹		مُعیرة بن سعید
۱۲۷		مضل بن عمر
۲۷۹		منصور بن حازم
۶۳۲		منصور دوانیقی
۱۱۹		مؤمن الطاق
۲۸۵		مُسَیَّر بن عبدالعزیز
۴۳۰		نفس رکیه
۵۵۸		هارون بن سعد
۳۲۰		هشام بن سالم
۶۲۰		هشام بن عبدالملک
۵۵۱		وهب ابوالبختری
۳۲۷		يعقوب بن سالم
۳۳۲		یونس بن عمار

www.ketaboo.com